

Gekleurd alternatief

Wij staan in ons leven voor een ontelbaar aantal keuzen, van de kleinste alledaagse dingen tot zaken van leven en dood. Wie in het vroegere 'Oostblok' een auto kon betalen, was vrij de kleur te kiezen, mits deze grijs was. De keuze uit één is duidelijk geen vrije keuze. Het collectief beperkt de vrijheid. In het 'Westen' is de keuzevrijheid zo groot, dat goed kiezen problematisch is.

Wie verkeerd kiest, kan zijn vergissing vaak herstellen. Als mijn grijze volkswagen niet voldoet, kies ik alsnog een rode Citroën. Maar eenmaal gedane keuzen op gebied van levensvragen, zijn moeilijk terug te draaien. Hier geldt: 'bezint eer gij begint'.

Een kankerpatiënt staat voor onomkeerbare keuzen met definitieve consequenties, die pas blijken als het te laat is. Een afweging van de alternatieve mogelijkheden met zowel de voor- als nadelen moet daarom van tevoren én op goede gronden worden gemaakt. Deze beslissing is nooit een simpele rekensom, maar altijd besluitvorming in een onzekere context.

Vooraf beslissen betekent *bewust* kiezen op grond van zo zeker mogelijke feiten, relevante en haalbare alternatieven, met bij de persoonlijke situatie passende selectiecriteria. Primair gaat het om de keuze voor een reguliere of alternatieve behandeling, secundair daarbinnen voor het kiezen van een geschikte discipline. Hoe selecteer je uit alle beschikbare mogelijkheden de meest adequate oplossing?

Maakt het eigenlijk iets uit? Het merendeel van alle ziekten geneest ook zonder medisch ingrijpen vanzelf. Het lichaam mobiliseert dan op eigen kracht voldoende herstellend vermogen. Voor medische hulp geldt meestal: 'baat het niet, het schaadt ook niet'. Wie hier de hulp van alternatieve genezers zocht, schrijft genezing op hun conto. Op grond van goede ervaring en horen zeggen, is men al gauw geneigd zich bij ziekte voortaan te wenden tot genezers binnen het alternatieve circuit.

Het probleem is echter, dat alternatieve genezers, noch patiënten zelf in staat zijn goed te beoordelen of de symptomen van de ziekte ernstig zijn. De grootste kunst in de medische zorg is het tijdig herkennen van echt bedreigende situaties, en daarvoor is alleen een arts voldoende opgeleid.

In moeilijke keuzesituaties worden wij heen en weer geslingerd tussen gevoel en verstand. Wie met uitsluiting van de ratio kiest op grond van zijn gevoel, beperkt zijn eigen keuzevrijheid. Hij *kies*t niet bewust, maar *wordt* gekozen door geloof, hoop en toeval. Deze beperken zijn vrije 'keuze' tot 'grijs'. Intuïtie is een zwakke basis voor het nemen van onomkeerbare beslissingen van levensbelang. Zogenoemde 'gevoelsargumenten' bestaan per definitie niet. Argumenten zijn het terrein van de ratio.

Omgekeerd, wie met uitsluiting van zijn gevoel kiest op grond van de ratio, mist de input van relevante onderliggende persoonlijke argumenten. De ratio en de intuïtie staan niet *tegenover* elkaar, maar zijn in feite één. Gevoelens worden gevoed door niet bewust geformuleerde gedachten, argumenten en redenen. In een adequaat keuzeproces worden ook deze verborgen gedachten meegewogen. En dat is mogelijk.

Wie antwoord geeft op de vraag: 'Waarom wil ik dat eigenlijk?' wordt 'gedwongen' redenen te geven voor zijn gevoelsmatige keuzen. Dan komen de verborgen argumenten voor die intuïtieve voorkeur te voorschijn, en dan kan 'gevoel' meedoen in de redelijke argumentatie vóór of tegen een bepaalde keuze. In een bewuste keuze heeft de ratio de laatste beslissende stem. Die stem is niet alleen 'verstand' óf 'gevoel', maar beide tezamen, en dus helemaal 'ik'.

Het reguliere medische circuit gooit de hoogste ogen. Simpelweg omdat de medische wetenschap zich niet alleen kan beroepen op kunde die berust op ervaring, maar ook op kennis die berust op rationele overwegingen. Dit laat onverlet de betekenis van alternatieve geneeswijzen, mits hierbinnen –op grond van de ratio- kaf en koren worden gescheiden. Zij zijn ondersteunend, aanvullend en complementair, maar hebben slechts bestaansrecht *naast* of *na* de reguliere geneeskunde.

Gekozen worden door gevoel is een gedwongen keuze voor 'grijs', en daarom geen optie. Kiezen is een rationele keuze uit gekleurde alternatieven, die – als *bewuste* keuze - toch weer grijs mag zijn. Dat is vrijheid.